

03.06.2015

Saksansvarlig: Frank Arntsen

Saksbehandler: Hanne Bergfjord og Marianne Dyresen

NOTAT

Til: Styret

Fra: Rektor

Om: Virksomhetsrapport 1. tertial 2015

Tilråkning

Styret tar status på strategien, økonomisk situasjon og langtidsvurderingene til orientering.

Styret vedtar det fremlagte regnskapet med tilhørende lederkommentarer.

Formål

Formålet med saken er å gi styret en orientering om status om gjennomføringen av årets virksomhetsmål og budsjett pr 1. tertial 2015. Videre legger Rektor frem regnskapet pr 1. tertial til godkjenning av styret.

Oppsummering av de viktigste punktene i saken

1. Status på gjennomføring av hovedprioriteringene.
Det overordnede bildet er at vi er i rute på de fleste områder. Det er ikke noen vesentlige forsinkelser eller behov for omprioritering.
2. Status økonomi og prognose ved 1. tertial – bevilgningsøkonomien
Budsjettavviket er på 74 mill kr i mindreforbruk etter 1. tertial. Dette forklares delvis av forsinkelser i planlagt aktivitet på fakultetene og delvis av sen disponering av en del sentrale midler. Prognosen antyder et årsresultat mellom 85 mill.kr i mindreforbruk mot budsjett og 50 mill.kr i merforbruk mot budsjett.
3. Langtidsbudsjettet 2016-2019
Langtidsbudsjettet legges frem for nåværende NTNU, for å vise at det styres og planlegges slik at NTNU opprettholder en sunn økonomi i langtidsperioden. Langtidsbudsjett for det fusjonerte NTNU vil bli lagt frem senere. NTNU har en økonomi i balanse. Ubrukte bevilgninger ligger i gjennomsnitt på 6 % av bevilgningen fra departementet. Dette er innenfor det akseptable nivået.
4. Bidrag- og oppdragsfinansiering aktivitet (BOA)
Oppsummert antas total BOA-omsetning i 2015 å bli i intervallet 1 575-1 625 mill. kr. Justert for pris- og lønnsvekst tilsier dette en aktivitet som er 1-4% høyere enn i 2014.
5. Eksternregnskapet
Tertialregnskapet er avlagt i samsvar med de statlige regnskapsstandarder (SRS) og er utarbeidet i henhold til gjeldende krav om oppstilling og presentasjon. Regnskapet pr. 30.04.2015 gir etter Rektors mening et riktig bilde av resultatet pr. 1. tertial og den økonomiske stillingen.

1. Status på gjennomføring av virksomhetsmålene

Styret vedtok i november 2014 (S-sak 29/14) hovedprioriteringer med virksomhetsmål og tiltak, samt indikatorer for 2015. Etter styrevedtaket i 28. januar i år er også omstillingsarbeidet som følger av en fusjon gitt nødvendig oppmerksomhet.

Det overordnede vurderingen er at vi er godt i rute i arbeidet med hovedprioriteringene. Aktivitetsnivået i organisasjonen er høyt og ingen melder om vesentlige forsinkelser.

Arbeidet med å forberede fusjon er satt i gang under forutsetning at kgl. res. gir klarsignal for en fusjon mellom NTNU og høyskolene i Sør-Trøndelag, Gjøvik og Ålesund. Arbeidet er organisert som et prosjekt. Pr. i dag er de aller fleste brikkene i prosjektorganisasjonen på plass og arbeidet er kommet godt i gang i styringsgruppen, prosjektgruppen, gruppene for faglig plattform og faglig organisering og arbeidsgruppene for de ulike administrative funksjonene. De nødvendige styrings- og ledelseslinjer er etablert i og med at høyskolene i Gjøvik og Ålesund inngår som enheter i det nye NTNU ut 2016. Fusjonen med HiST er noe annerledes fordi vi ikke tar de rett inn med en egen stedlig ledelse, men her har en også funnet fram til løsninger som gir entydige styrings- og rapporteringslinjer. Inntrykket er at samarbeidsklimaet med høyskolene er godt og at fremdriften er i tråd med framdriftsplanen.

Videre følger en gjennomgang av status for hovedprioriteringene og indikatorene.

1.1 Horisont 2020

Hovedprioriteringen *Horisont 2020* har følgende virksomhetsmål for 2015:

- Søknadsvolumet fra NTNU til EUs rammeprogram skal økes i forhold til 2014
- NTNU skal arbeide for en tilslagsprosent i EU på linje med de beste universitetene i Norden
- NTNU skal innta en ledende posisjon innen energiområdet

I 2014 deltok NTNU i 119 søknader til Horisont 2020. Hittil i år har NTNU deltatt 295 søknader til programmet. Det er en økning på 148 %. Vi forventer at ytterligere 30-40 søknader vil bli sendt inn i 2015 med NTNU som deltaker. Søknadsvolumet er dermed betydelig økt.

Det foreligger foreløpig ikke noe statistikk som gir grunnlag for sammenligning av tilslagsprosent i Norden. Slik statistikk publiseres normalt et par ganger i løpet av en rammeprogramperioder. Det er naturlig at vi ser på dette virksomhetsmålet som en langsiktig indikator som vi ser på når data foreligger.

Det er noe foruroligende at NTNU så langt ikke har fått noen innvilgede prosjekter innen Energiprogrammet i Horisont 2020. I FP7 var tilslagsprosenten vår på energi på godt over 40 %. Så langt har NTNU deltatt i 14 søknader til energiprogrammet, men ingen er innvilget. Norge har deltatt i 76 søknader på energi til Horisont 2020 og 13 prosjekter er innvilget, hvorav 3 koordinerte fra Norge.

Fakultetene rapporterer generelt om sterkt fokus på H2020 og høy søknadsaktivitet, men også om relativt lav tilslagsprosent på grunn av økt konkurranse. Det arbeides målbevisst for å heve søknadskvaliteten og motivere flere til å søke EU-prosjekter.

1.2 Tematiske satsinger og muliggjørende teknologier

Hovedprioriteringen *Tematiske satsinger og muliggjørende teknologier* har følgende virksomhetsmål for 2015:

- NTNU skal utvikle og vedta faglige strategier for de tematiske satsingsområdene (TSO'ene)
- NTNU skal integrere og fremme TSO'ene i NTNUs eksterne og interne kommunikasjon
- NTNUs skal styrke sin spesielle profil innen bioteknologi – «the confluence of life sciences, mathematical sciences and engineering»

- NTNU skal etablere en sterk faglig ledelse for IKT og for nanovitenskap og avanserte materialer

De tematiske satsingsområdene er kommet godt i gang. Det jobbes med visjoner, handlingsplaner og kommunikasjonsplaner. Noen områder har valgt ut pilotprosjekter for å komme i gang med ny faglig aktivitet. Det har vært et omfattende arbeid på kommunikasjonssiden med etablering av egne websider, logoer, profileringsmateriell osv. Blant annet gjennomførte TSO Hav konferansen Ocean Week i mai – et stort og godt besøkt arrangement som profilerer NTNU på en god måte.

NTNU står som vertsinstusjon for en søknad til Forskningsrådet om etablering av et nasjonalt senter for digitalt liv. Våre partnere er UiO og UiB. Parallelt med dette er det utlyst midler til forskerprosjekter; NTNU har mobilisert godt og sendte inn 21 søknader (av totalt 47). Digitalt liv-senteret vil bli en spydspiss i NTNUs satsing på bioteknologi.

Når det gjelder satsing på IKT som muliggjørende teknologi, er det er utlyst internt en faglig lederstilling slik vi har innen bioteknologi. Ansettelsesprosessen er i gang og vi håper å kunne ansette leder før sommerferien. IME-fakultetet har ansvaret for dette. Med hensyn til nanoteknologi ble også lederstilling utlyst internt, men denne prosessen er satt på vent på grunn av for få kvalifiserte søkere. Alternative løsninger vurderes.

Alle fakultetene og Vitenskapsmuseet er involvert i ett eller flere av satsingsområdene, noen i alle. De fire vertskapsfakultetene DMF (Helse), IME (Energi), IVT (Hav) og NT (Bærekraft) rapporterer om stor aktivitet og vilje til å tilføre ressurser. De fleste fakultetene knytter strategiske rekrutteringsstillinger til satsingsområdene og bidrar med personell i ledergruppen. Det arbeides også godt med å integrere aktivitetene i satsingsområdene med den øvrige virksomheten. TSO-lederne blir involvert i fakultetenes strategiske fora.

1.3 Fremtidsrettede studier og innovative læringsformer

Hovedprioriteringen *Fremtidsrettede studier og innovative læringsformer* har følgende virksomhetsmål for 2015:

- NTNU skal tilby robuste og attraktive studieprogram med læringsmål som møter samfunnets framtidige behov
- NTNU skal fremme undervisningskompetanse og utvikle NTNU Toppundervisning
- NTNU skal etablere en ordning med universitetsskoler

Arbeidet med utvikling av studieprogramporteføljen går som planlagt. I første tertial har flere fakultet gjennomført periodisk evaluering av studieprogram, og sentralt jobbes det med å tydeliggjøre sammenhengen mellom kravspesifikasjonen for nye program og opplegg for periodiske evalueringer av programmene. I mai ble en pilot på lederutviklingsprogram for studieprogramledere avsluttet. Piloten vil evalueres før vi tar stilling til videreføring. Av øvrig aktivitet første tertial kan nevnes at time- og romplanlegging gjennomgås med formål å få mer fleksibilitet inn i denne prosessen. En rapport med forslag til tiltak vil være klar i løpet av høsten.

Satsingen NTNU Toppundervisning består av en rekke utviklingstiltak organisert som egne delprosjekter: pedagogisk merittering, insentivmidler og utviklingsprosjekter, etablering av universitetsskoler, arbeid med alternative vurderingsformer, pedagogisk støtte og kompetanseheving samt bruk av IT i utdanning. Arbeidet går som planlagt, det innebærer at alle delprosjektene unntatt arbeidet med utforming av insentivmidler er i gang.

I tertialrapportene nevner flere fakultet arbeid med de innovative prosjektene som fikk sentral finansiering i fjor. I forbindelse med satsingen NTNU Toppundervisning er det lyst ut ytterligere 4 mill kr til utviklingsprosjekter, tildelingene skal være klare 1. juli. Flere fakultet melder at det jobbes med søknader til dette. Fakultetene er opptatt av utvikling av undervisnings- og læringsformer og flere fakultet setter av egne ressurser til gjennomføring av utviklingsprosjekter. Noen fakultet finansierer også egne stillinger dedikert til utvikling av undervisningen.

Arbeidet med etablering av universitetsskoler går som planlagt. Hensikten er å styrke NTNUs lærerutdanninger, utvikle en bedre skole og skape nye muligheter for FoU i lærerutdanning og utdanningsforskning. NTNUs to universitetsskoler vil bli offisielt åpnet 1. september, og skolene som er valgt ut er Charlottenlund ungdomsskole og Charlottenlund videregående skole. En prosjektleder tilsettes i 100 % stilling fra høst 2015. Ordningen finansieres og styres som et trepartssamarbeid mellom NTNU, Trondheim kommune og Sør-Trøndelag fylkeskommune.

1.4 Bærekraftig nyskappingsarbeid

Hovedprioriteringen *Bærekraftig nyskappingsarbeid* har følgende virksomhetsmål for 2015:

- NTNU skal styrke samarbeidet med arbeidslivet ytterligere
- Tilfanget av ideer som endrer metodikk, tjenester og arbeidsmåter i samfunnet, samt kommersialiserbare ideer, skal øke
- NTNU skal arbeide for økt nyskaping gjennom styrket samarbeid med TTO AS

NTNU fortsetter å se gode resultater fra samarbeidet med arbeidslivet både i utdanning, forskning og i arbeidet med å fremme innovasjon og entreprenørskap. Humanistisk fakultet har løftet fokus på arbeidslivssamarbeid gjennom et strategisk samarbeid med arbeidslivsportalen Bridge. Sammen har de gjennomført oppgaveseminarer med flere potensielle arbeidsgivere. Ekspertene i team har fullført sin andre runde med en egen arbeidslivskontakt, som har hatt i oppdrag å skaffe flere eksterne problemstillinger inn i faget. NTNU vil se nærmere på hvilke synergier som oppstår i samarbeidet med eksterne gjennom fusjonen.

Både studenter og ansatte har blitt mer aktive i sin kontakt med NTNUs interne virkemiddelapparat. Discovery har hatt en vellykket søknadsrunde i vår, med kraftig økning av søknader fra fagmiljø og studenter. Prosjektet ble i februar evaluert av et uavhengig konsultentselskap. 40 % av prosjektene samarbeidet med eksterne miljøer utenfor NTNU. I perioden fra 2011 til 2015 har prosjektene klart å utløse 160 millioner kroner i ekstern tilleggsfinansiering, nær halvparten er midler fra Forskningsrådet. 300 årsverk er utført og 600 personer har vært aktivt involvert i prosjektene. NTNU planlegger å videreføre Discovery-ordningen slik den er i dag, men med noen justeringer. Det er et mål at ansatte som blir del av NTNU fra neste år skal få god kunnskap om ordningen i forkant.

Studentene på NTNU er i ferd med å få øynene opp for å jobbe videre med egne ideer. Veiledningstjenesten Spark* fortsetter å ha stor pågang fra studenter med en mulig forretningsidé, og veileder per i dag over 70 registrerte aktive prosjekter.

TTO kan vise til gode resultater i første tertial. TTO er i dialog med HiST, HiG og HiÅ for å gi informasjon om sitt tilbud til de ansatte. Samarbeidet med HiST er allerede formalisert gjennom en egen tjenesteavtale.

1.5 Levende campus

Hovedprioriteringen *Levende campus* har følgende virksomhetsmål for 2015:

- NTNU skal følge opp styrets vedtak fra juni 2014 om videre utvikling av en mer samlet campus som skal understøtte vår evne til å oppfylle vår strategi og vårt samfunnsoppdrag
- NTNU skal etablere bedre læringsmiljøer og attraktive møteplasser som fremmer bredden i vår virksomhet og skaper gode arenaer for formidling av vår virksomhet og kontakten med samfunnet

Arbeidet med ekstern kvalitetssikring KS1 av konseptvalgutredning for framtidig lokalisering av NTNU (KVU) er tatt opp igjen etter at NTNU og Kunnskapsdepartementet har levert en omfattende mengde tilleggsdokumentasjon og tilleggsutredninger. Flere av disse styrker styrets vedtak om å utvikle NTNU til en mer samlet campus. Rapport med anbefaling om valg av konsept er ventet å foreligge i midten av august. Parallelt med dette er det iverksatt et arbeid med å visualisere hvordan et framtidig og mer samlet campus for NTNU kan se ut både i et byplanperspektiv og i forhold til ulike bygningsmiljøer.

Interessen for bedre læringsmiljø som legger til rette for mer innovative utdanningsformer er økende. Tilsvarende gjelder også for mer uformelle møteplasser. En omfattende rehabilitering av Hangaren på Gløshaugen stod ferdig i januar og har lagt til rette for en mer varierende bruk både for dag- og kveldsarrangement og for mer uformelle møter. Tilsvarende planlegges det med utforming av tidligere biblioteksareal i Realfagbygget til uformelle og innovative møteplasser og læringsareal.

Det pågår en kartlegging av mulige pilotprosjekt som kan bidra til et mer framtidsrettet campus med innovative læringsmiljø, effektive arbeidsplasser og attraktive møteplasser. Det vil i løpet av høsten bli gjennomført en vurdering og prioritering av disse før utarbeidelse av en plan for mulig realisering enkeltprosjekt. Vurdering av hvordan disse skal evalueres vil også bli gjennomført.

1.6 Status på indikatorene

Den langsiktige utviklingen innen hvert virksomhetsområde og effekten av iverksatte tiltak følges ved hjelp av noen utvalgte indikatorer. For de fleste av indikatorene ble det rapportert om status ved utgangen av 2014 i Årsrapporten til KD. For indikatorene som har ny informasjon fremlegges denne.

Forskning og kunstnerisk virksomhet	Indikator	Ny informasjon etter Årsrapport for 2014 (15. mars 2015)
	Antall publikasjoner på nivå 2.	Antall publikasjoner på nivå 2 gikk ned fra 907 i 2013 til 873 i 2014. Også andelen av nivå 2-publikasjoner av total gikk ned i forhold til foregående år. Denne indikatoren er et enkelt mål på NTNU-forskeres gjennomslag i publikasjonskanaler av høy kvalitet. Det vil være variasjoner fra ett år til det neste, men over tid ønsker vi vekst i både antall og andel av publikasjoner på nivå 2, selv om det kan gå på bekostning av antall publikasjonspoeng og dermed uttelling i RBO. Frem til og med 2012 har vi sett en positiv utvikling, men de siste to årene viser stagnasjon, noe vi lenge har forutsett. Fortsatt vekst er dels avhengig av økt forskningskapasitet, dels bedring av kvaliteten og produktiviteten. Dette er adressert i NTNUs publiseringspolitikk 2014-2020, og både fakultetene og fagmiljøene arbeider målbevisst med feltet.
	Antall ph.d.grader.	I 2014 ble det uteksaminert 367 doktorer fra NTNU, noe som er tett opptil rekordåret 2012. Vi har ikke bedt om fakultetenes prognoser for 2015 i 1. tertial; erfaringsmessig er disse tallene svært usikre. I lys av antall nye doktorgradsavtaler i 2011-2014 er det grunn til å vente et høyt antall disputaser også i 2015.
	Antall søknader til EUs rammeprogram evaluert over terskelverdien.	Data fra Forskningsrådet per mars 2015 viser at antall søknader vurdert over terskel er 77 av 133, det vil si 58 %. Dette er på linje med hva NTNU har hatt i 7RP, men vi har ambisjoner om å styrke søknadskvaliteten vesentlig i H2020. Det er også helt nødvendig i lys av større konkurranse om tildelinger. Per i dag har NTNU fått innvilget 25 prosjekter.
	NTNUs andel av de norske universitetenes prosjektdeltagelse i EUs rammeprogrammer.	NTNUs andel av de norske universitetenes prosjektdeltakelser i H2020 per mars 2015 var 26 % (15 av 58). Slik rammeprogrammet er innrettet, bør NTNU være posisjonert til å ta en høyere andel.
	Inntekter fra Horisont 2020 i perioden 2014 – 2020.	Inntekter (kontraktsbeløp) per mars 2015 M€ 7,57, det vil si drøyt 60 MNOK. Dette er betydelig under det vi trenger for å oppnå målet om 1 milliard i løpet av rammeprogrammets varighet.

<i>Utdanning og læringsmiljø</i>	<i>Indikator</i>	<i>Ny informasjon etter Årsrapport for 2014 (15. mars 2015)</i>
	Antall studenter som oppnår en grad i forhold til antall studenter tatt opp normert antall år tidligere ¹ .	(Ikke ny info)
	Inntakskvalitet: Gjennomsnittlig karakterpoeng uten tilleggspoeng for studenter tatt opp fra videregående skole til grunnutdanning.	Antall søkere med NTNU som førsteprioritet (Kilde: Samordnet opptak 22/4-2015): 2013: 11 865 2014: 12 024 2015: 12 391 Nærmere 400 flere søkere hadde NTNU som førstevalg i 2015 sammenlignet med 2014. NTNU rekrutterer godt til teknologi- og realfag, og i 2015 har også fagene innenfor samfunnsvitenskap og humaniora en god økning i antallet primærsøkere. Industriell økonomi er det mest populære studiet med 891 søkere til 126 plasser. Søknadstallene til petroleumsfag gikk som forventet merkbart ned i 2015 til 77 søkere på 45 plasser.
	Antall kandidater som har fullført masterutdanning eller profesjonsutdanning.	(Ikke ny info)

<i>Nyskaping</i>	<i>Indikator</i>	<i>Ny informasjon etter Årsrapport for 2014 (15. mars 2015)</i>
	Antall idéer til TTO fra fagmiljøene.	TTO har registrert 34 ideer fra ansatte og 6 ideer fra studenter ved NTNU så langt i år. Dette er omtrent som forventet (ca 100 nye ideer fra fagmiljøene per år).
	Antall bedriftsetableringer og lisensieringer, herunder antall etablerte studentbedrifter.	TTO har registrert 6 «deals» så langt i år, hvorav en bedriftsetablering, en teknologilisens, tre teknologisalg og en applikasjon (app).
	Bidrags- og oppdragsfinansiert aktivitet utenom NFR, EU og andre statsbidrag.	Aktiviteten innenfor denne kategorien har vært 233mill.kr pr 1.tertial

<i>Formidling og kommunikasjon</i>	<i>Indikator</i>	<i>Ny informasjon etter Årsrapport for 2014 (15. mars 2015)</i>
	Antall registreringer i Cristin innen allmennrettet og brukerrettet formidling.	(Ikke ny info)
	Plasseringen for NTNUs web i DIFIs årlige rangering av offentlige norske nettsteder.	(Ikke ny info)

¹ Denne indikatoren gjelder masternivå, det jobbes med å få på plass et tallgrunnlag som gjør at dette også kan beregnes for bachelornivå.

<i>Ledelse, medvirkning og ressurser</i>	<i>Indikator</i>	<i>Ny informasjon etter Årsrapport for 2014 (15. mars 2015)</i>
	Ansattetilfredshet målt gjennom en ny arbeidsmiljøundersøkelse.	<i>(Ikke ny info)</i>
	Antall meldte og lukkede HMS-avvik.	<i>(Ikke ny info)</i>
	Energiforbruk.	<i>(Ikke ny info)</i>

2. Status økonomi og prognose ved 1. tertial – bevilgningsøkonomien

Etter flere år med nedbygging av ubrukte bevilgninger, ble resultatet for NTNU i 2014 en oppbygging av ubrukte bevilgninger med 115 mill. Dette resultatet kom som følge av at en del aktivitet ble utsatt eller forsinket i henhold til plan i fjor. I budsjettet for 2015 er det lagt opp til å ta igjen en del av denne forsinkede aktiviteten, og budsjettet for 2015 viser et underskudd på 74 mill.kr (nedbygging av avsetningsnivået)

Tidlig i 2015 ble det gjort en prognosevurdering for året som viste risiko for betydelige mindreforbruk også i år. Basert på denne prognosevurderingen foretok Rektor en tilleggsdisponering fra usikkerhetsmarginen og ufordelte RSO-midler allerede i første tertial. Denne disponeringen vil omtales nærmere i kap 2.3. I prognose som presenteres pr 1T er disse ekstratildelingene hensyntatt.

Rektor vil legge vekt på tett oppfølging av økonomistyringen også i 2015, og både fakultetene og fellesadministrasjonen vil månedlig utarbeide prognoser for det forventede årsresultatet. Gjennom disse jevnlig prognosevurderingene er målet å få enda bedre grep om det økonomiske handlingsrommet og dermed kunne se mulighetene til å foreta strategiske disponeringer gjennom året. Det er et mål at kvaliteten i budsjett, prognoser og regnskap vil bedres gjennom høyt fokus og tett oppfølging.

I statsbudsjettet for 2015 fikk NTNU et avbyråkratiseringskutt på 24,6 mill.kr, tilsvarende 0,6% av bevilgningen. Dette trekket ble fordelt ut med hhv 14,5 mill.kr til fakultetene og 10,1 mill.kr til fellesadministrasjonen. Enhetene har ved første tertial rapportert inn tiltak for effektivisering av dette trekket i år, og i prognosen etter 1T er denne innsparingen hensyntatt.

2.1 Status og prognose for fakultetene - bevilgningsøkonomien

I fakultetenes budsjett for 2015 er det planlagt et merforbruk (underskudd) på 44 mill. kr. Tre av fakultetene med størst avsetninger (IVT, DMF og NT) har budsjettet med et merforbruk, mens de øvrige fakultetene i hovedsak har budsjett i balanse.

Budsjettavviket ved fakultetene er nå på om lag 44 mill. kr, dvs. et avvik på ca 1,5 % av bevilgning. Fakultetenes årsprognose tilsier et spenn mellom et mindreforbruk på 54 mill.kr mot budsjett og et merforbruk mot budsjett på 6 mill.kr.

Årsprognosen viser at det er sannsynlighet for et mindreforbruk i forhold til budsjettet. Fakultetene har samlet sett en bevilgningsinntekt på 3 mrd kr i 2015, og budsjettavviket vil kunne utgjøre inntil 1,8 % av de budsjetterte inntektene. Usikkerheten i prognosen er i stor grad knyttet til samspillet med BOA-aktiviteten og tidspunkt for fullføring av planlagte investeringer. Relativt sett er ikke det forventede mindreforbruket stort.

Det Humanistiske fakultet har vært i en økonomisk situasjon hvor det har vært ønskelig å redusere aktivitetsnivået. Fakultetet oppnådde en vesentlig bedring av sin situasjon i 2014 og hadde ved inngangen til 2015 ubrukte bevilgninger på 1 mill. kr. I løpet av 2015 forventer fakultetet å ytterligere forbedre situasjonen, også utover budsjettet nivå. Blir resultatet som forventet er situasjonen vesentlig forbedret innen utgangen av 2015.

2.2 Eiendomsområdet og fellesadministrasjonen

Budsjettet for fellesadministrasjonen i sin helhet, inkl. eiendomsområdet, viser et negativt resultat på ca. 17 mill. Dette er i all hovedsak knyttet til ubrukte midler ved driftsavdelinga og studieavdelinga fra i fjor, som er planlagt brukt i år. Pr 1.tertial viser resultatet et mindreforbruk mot budsjett på ca. 22 mill.kr. Dette er i stor grad midler som til nå har ligget udisponert, men som det ble gjort en disponering av nå i 1.tertial. Disse pengene forventes derfor å blir brukt i løpet av 2.og 3 tertial.

Eiendomsområdet

Allerede før inngangen til 2015 anså Rektor det som svært sannsynlig at en del av midlene som i år var tildelt nye, store strategiske satsninger ikke kom til å bli brukt i år. Igangsetting av slik aktivitet, og tilsetting av de rette folkene, tar erfaringsmessig lang tid. Som følge av denne forventede forsinkelsen ble det derfor lagt til rette for tilsvarende forskuttering av aktivitet i budsjettet ved Eiendomsavdelinga, for raskere å kunne bygge ned noe av vedlikeholdsetterslepet.

Etter søknad til KD ble NTNU i mars i år tildelt 40 mill.kr i ekstrabevilgning til rehabilitering og oppgradering av Kjemiblokk 3. Dette prosjektet er i gang, og disse pengene forventes brukt opp i løpet av året. Prosjektet forventes å påløpe i ytterligere to år, med en total kostnadsramme på ca 175 mill.kr. Andre større vedlikeholdsprosjekter som det jobbes med i år er blant annet MR-senter på Øya, rehabilitering av Thingvallgården og oppgradering av laboratorier i Varmeteknisk (ESFRI).

Med sin store portefølje av prosjekter jobber Eiendom fortløpende med å omprioritere og iverksette alternative planer dersom det oppstår forsinkelse på enkelte prosjekter.

Vitenskapelig utstyr

Det ble i 2015 bevilget 39 mill.kr til vitenskapelig utstyr, og det gjenstår samtidig noe innkjøp av utstyr som er bevilget tidligere år. Det forventes at de fleste av disse investeringene vil bli gjennomført i løpet av året, men dette er tunge innkjøpsprosesser og det vil alltid være en usikkerhet knyttet til hvorvidt man får ferdigstilt disse innkjøpene før årsskiftet.

Fellesadministrasjonen

På de fleste områder innenfor den ordinære driften i fellesadministrasjonen forventes det ikke større avvik mot budsjett i 2015.

2.3 Disponering av ufordelte midler

Som nevnt innledningsvis i dette kapitlet, ble det tidlig i år gjort en prognosevurdering som viste en risiko for mindreforbruk mot budsjett dersom det ikke ble foretatt en disponering av usikkerhetsmarginen og ufordelte RSO-midler relativt tidlig på året. Rektor så da mulighet for å fremskynde en del IKT-investeringer som var planlagt lenger frem i tid, og også foreta en del nødvendige fusjonsrelaterte investeringer innenfor IKT-området i år. Totalt sett ble inntil 50 mill.kr ekstra gjort tilgjengelig for denne type investeringer/utviklingsprosjekt i år. I tillegg ble det lagt til rette for investeringer i audiovisuelt utstyr i størrelsesorden 5 mill. kr. Alt dette vil være investeringstiltak som ikke vil øke den ordinære driften.

Fusjonsprosjektet ved NTNU har i 2015 en budsjetttramme på 30 mill.kr, der institusjonenes egenandel er 20 mill.kr og tilskuddet fra KD forventes å bli 11 mill.kr. NTNUs andel er ca 12 mill.kr i år. Denne egenandelen vil være en kombinasjon av allerede finansiert egentid brukt inn i prosjektet og reell merkostnad knyttet til prosjektet (reiser, innleid arbeidskraft etc) I år legges det opp til at denne reelle merkostnaden relatert til fusjonsprosjektet finansieres av usikkerhetsmarginen. NTNU forventer et tilskudd fra KD knyttet til fusjonsarbeid også neste år, og da spesielt relatert til IKT-kostnader. Årets tilleggsdisponering fra Rektor til fusjonsrelaterte IKT-investeringer anses derfor delvis å være en forskuttering på forventet tilskudd fra KD i 2016.

2.4 Nasjonale sentra

Nasjonale sentra omfatter Renate, Matematikksenteret og Artsdatabanken, og disse har egne styrever underlagt departementet (§ 1.4.4.-virksomheter). Bevilgningene er i stor grad prosjektbaserte, og risikoen for avvik i disse er derfor til stede. Dette er midler som NTNU ikke kan omdisponere. Budsjettet viser et underskudd på 13,4 mill. kr i 2015.

2.5 Total årsprognose for bevilgningsøkonomien

Når vi oppsummerer prognosen for hele NTNU vil forventet årsresultat for 2015 ligge mellom et mindreforbruk mot budsjett på 85 mill.kr (+10 mill.kr i faktisk resultat) og et merforbruk mot budsjett på 50 mill.kr. (-125 mill.kr i faktisk resultat) Innenfor dette spennet anser vi pr i dag et lite mindreforbruk mot budsjett som det mest sannsynlige utfallet, selv om det naturlig nok er beheftet en del usikkerhet med dette.

Prognosespennet går fra et mindreforbruk mot budsjett på ca. 2% til et merforbruk mot budsjett på ca 1%. Dette vurderes som akseptabelt på denne tiden av året. Det forventes at spennet i prognosen reduseres mot 2. tertial.

	Budsjettert resultat 2015	Prognose 1 for årsresultat	Prognose 2 for årsresultat	Mest sannsynlig prognose for årsresultat
Sum resultat 2015 NTNU	-74 691	10 000	-125 000	-70 000

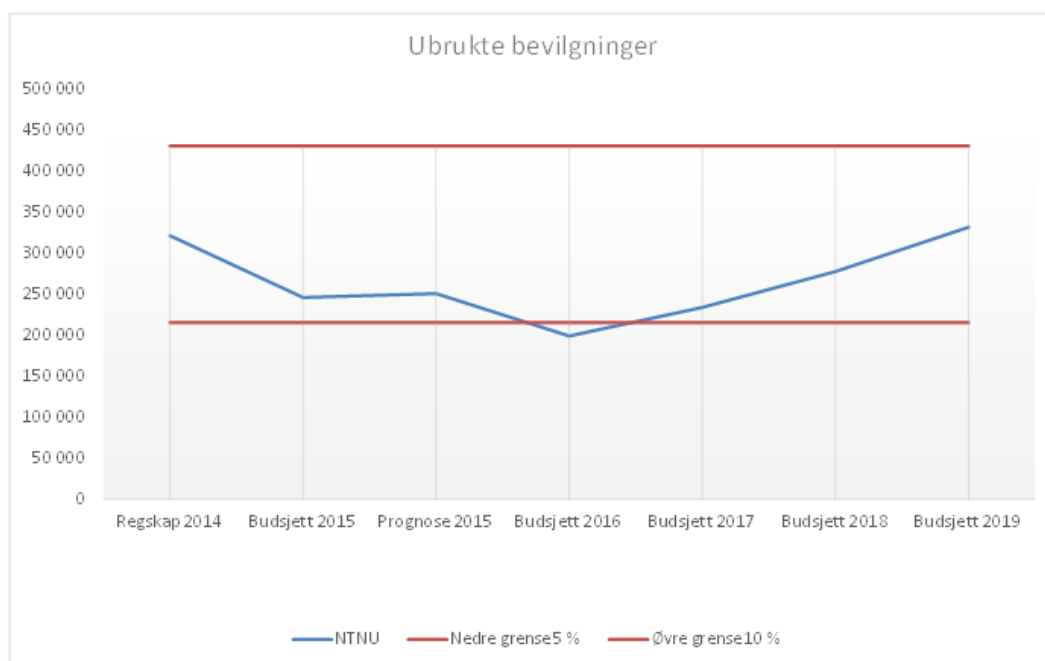
Tabell 1 – Oppsummert prognose – bevilgningsøkonomien

3. Langtidsbudsjett 2015-2018 - bevilgningsøkonomien

Langtidsbudsjettet er planlagt utfra nåværende NTNU. Hovedhensikten med å legge frem et langtidsbudsjett nå, er å vise at det nåværende NTNU styres slik at man opprettholder en sunn økonomi i langtidsperioden. Det vil danne et godt grunnlag for det fusjonerte NTNU. Langtidsbudsjett for det fusjonerte NTNU vil bli lagt frem for styret senere.

Langtidsbudsjettet ble siste lagt frem for styret i forbindelse med årsregnskap for 2014. Vi ser det samme bildet som sist, at NTNU har en økonomi i balanse. Ubrukte bevilgninger ligger i gjennomsnitt på 6 % av bevilgningen fra departementet, ca 245 mill. kr. Dette er innenfor det akseptable nivået, mellom 5 og 10 % av bevilgning.

I 2016 planlegger NTNU å gjennomføre bl.a rehabilitering av MR-senteret, kjemiblokk 3 og sentralbygg I. Det planlegges derfor å bruke mer enn bevilgning i 2016, som midlertidig senker ubrukne bevilgninger marginalt under 5 %. Merforbruket i 2016 vil bli hentet inn, da det i resten av langtidsperioden er planlagt med et årlig mindreforbruk. Ubrukte bevilgninger vil svinge noe avhengig av store investeringsprosjekter. Ved utgangen av langtidsperioden forventes nivået av ubrukne bevilgninger å ligge på anslagsvis 7 % av bevilgning.

Figur 1 – Oversikt over ubrukte bevilgninger i langtidperioden

4. Bidrags- og oppdragsfinansiert aktivitet (BOA) - 1. tertial

Prosjekter eller aktiviteter som ikke er fullfinansiert over NTNUs grunnbevilgning fra KD defineres enten som bidrags- eller oppdragsfinansiert aktivitet. Med bidragsfinansiert aktivitet menes prosjekter hvor NTNU henter støtte fra nasjonale og internasjonale finansieringskilder, uten krav til leveranser (uten motytelse) ved avtale/kontraktsinngåelse. Med oppdragsfinansiert aktivitet menes prosjekter NTNU utfører mot vederlag (betaling) fra ekstern(e) oppdragsgiver(e), og med krav til leveranser ved avtale/ kontraktsinngåelse.

Totalregnskapsføring av all bidrags- og oppdragsfinansiert aktivitet (BOA) er implementert ved NTNU. Dette innebærer at NTNUs bidragsprosjekter skal ha regnskap med alle direkte og indirekte kostnader inkludert NTNUs egenandel.

Norges Forskningsråd (NFR) er største finansieringskilde i NTNUs bidragsfinansierte forskning. De andre store finansieringskildene er næringslivet, EU og andre offentlige aktører i Norge. Oppdragsporteføljen består i stor grad av samarbeid mot næringslivet.

Den eksterntfinansierte virksomheten er viktig for NTNU, da det gir et grunnlag for større fagmiljøer og mer forskning, og gjennom det bidrar til at NTNU kan nå sine strategiske mål. Inntekter fra den eksterntfinansierte virksomheten har de senere årene utgjort totalt ca. 1/4 av NTNUs driftsinntekter, dvs. drøyt 1,5 mrd. kr i 2014.

4.1 Utvikling av BOA-aktivitet

Pr 1T ser vi en positiv utvikling i BOA-aktiviteten med NTNU, med en realvekst på ca 7% mot samme periode i fjor.

Tabellen under viser BOA-utvikling pr 1. tertial de tre siste år. En utdyping knyttet til de ulike finansieringskategoriene følger under.

	1T 2013	1T 2014	1T 2015
NFR	182 248	202 701	217 917
EU	10 853	14 399	21 093
Andre bidrag	216 517	206 417	225 476
Oppdrag	40 861	25 696	32 562
Totalt	450 478	449 213	497 048

Tabell 2: Utvikling av BOA-porteføljen pr. 1 tertial siste 3 år (tall i tusen)

4.2 NFR-finansiert aktivitet

Tabellen viser at NFR-finansiert aktivitet har hatt en realvekst med ca 4% sammenlignet med samme periode i fjor. De fleste fakulteter rapporterer om god utvikling i porteføljen av NFR-finansierte prosjekter. Økende aktivitet på nye NFR-finansierte sentre og god uttelling innenfor flere andre NFR-programmer i 2014 har vært med å øke aktiviteten så langt i år sammenlignet med samme periode i fjor.

Fakultet for naturvitenskap og teknologi (NT) og Fakultet for ingeniørvitenskap og teknologi (IVT) rapporterer om en spesielt god utvikling, og forventer begge en betydelig vekst i NFR-finansiert aktivitet i 2015.

Det har generelt vært en positiv utvikling i NFR-porteføljen den senere tiden. Fire nye SFF-senter (Senter for fremragende forskning, innvilget i 2013) er i gang og forventes fortsatt å ha en opptrappende aktivitet i 2015. Fem nye SFI-senter (Senter for forskningsdrevet innovasjon) er også under innfasing ved NTNU, og ytterligere ni nye SFI-senter hvor NTNU er med som partner, er i startfasen.

Total NFR-finansiert aktivitet i 2014 var 642 mill kr. Prognose for NFR-aktivitet i 2015 er en realøkning på mellom 3,5 og 7 %, dvs en omsetning i størrelsesorden 685-710 mill.kr.

4.3 EU finansiert aktivitet

Tallene pr 1T viser en vekst i den EU-finansierte aktiviteten ved NTNU sammenlignet med samme periode i fjor. Denne veksten er i hovedsak knyttet til en positiv utvikling i EU-aktiviteten ved NT-fakultetet.

I 2014 var aktivitet finansiert av EU ca 47% høyere enn året før ved NTNU. Dette skyldtes i stor grad god uttelling på søknader på slutten av EUs 7. rammeprogram, med oppstart av mange nye prosjekter i slutten av 2013/starten av 2014.

Hittil har NTNU fått færre tilslag enn forventet i det nye rammeprogrammet, Horisont 2020. Tilslagsprosenten har gått ned fra 20% i 7. rammeprogram til 11% så langt i Horisont 2020. Lavere tilslagsprosent i det nye rammeprogrammet er for øvrig en trend som er gjennomgående for de fleste universiteter i Europa, og ikke særskilt for NTNU, da antall søknader har økt vesentlig og konkurransen generelt blitt hardere.

Med bakgrunn en noe lav uttelling på søknader mot Horisont2020 så langt, forventer de fleste fakultetene en utflating av veksten innenfor EU-finansiert aktivitet i år, og et aktivitetsnivå ca på samme nivå som i fjor. Det arbeides målbevisst for å heve søknadskvaliteten og motivere flere til å søke EU-prosjekter.

Total EU-finansiert aktivitet i 2014 var 98,5 mill.kr. Prognose for 2015 er anslagsvis 100-105 mill kr.

4.4 Andre bidrag

Andre bidrag er knyttet til aktivitet med finansiering fra randsonevirksomhet, stat, næringslivet eller andre private eller offentlige aktører.

Tabellen under viser utvikling i denne type aktivitet sammenlignet med samme periode de to foregående år.

	1T 2013	1T 2014	1T 2015
Randsone	66 943	68 865	70 997
Næringsliv og private	79 564	55 837	58 936
Stat	37 317	39 326	41 074
Kurs og konferanser, ideelle org og fond etc	59 009	42 390	54 469
Totalt andre bidrag	242 833	206 417	225 476

Tabell 3: Utvikling av andre bidrag pr. 1 tertial siste 3 år (tall i tusen)

Randsoneaktivitet er i hovedsak knyttet til aktivitet finansiert av Helse Midt-Norge (HMN). Denne aktiviteten har hatt en jevn vekst de senere årene, men antas i år å flate ut på årsbasis, da tildeling fra HMN for 2015 er på samme nivå som 2014.

Aktivitet finansiert av næringsliv og private hadde en betydelig nedgang fra 2013 til 2014. Hittil i år viser tallene en liten økning sammenlignet med 2014, og IVT, som er det fakultetet med mest aktivitet finansiert av næringslivet, forventer på årsbasis en svak positiv utvikling i denne kategorien i 2015. Som eier av en ny SFI, og deltakende part i ytterligere åtte nye SFI-senter, forventes videre vekst i bidragsaktiviteten og samarbeidet med næringslivet ved IVT de kommende årene. Flere andre større prosjekt er også under opptrapping.

Innenfor den siste kategorien, kurs og konferanser etc, antas veksten hittil i år sammenlignet med fjorår i stor grad å være en periodiseringseffekt, og aktivitet forventes på årsbasis å bli på nivå med 2014.

Totalt sett var aktiviteten knyttet til andre bidrag 672 mill.kr i 2014. Prognosen for 2015 tilsier en omsetning i størrelsesorden 680-700 mill.kr.

4.5 Oppdrag

Når det gjelder oppdragsvirksomheten, ser vi også en økning pr første tertial i år sammenlignet med samme periode i fjor. Både Vitenskapsmuseet og IVT-fakultetet, som er de to enhetene med størst oppdragsportefølje, har en vekst så langt i år, og forventer også en økning totalt sett for året.

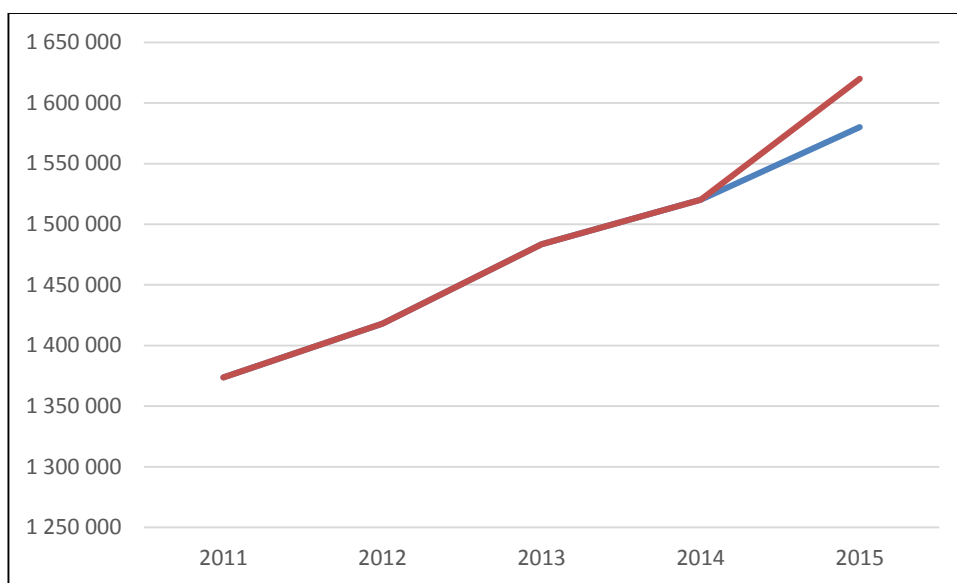
Sintef og Statoil har over flere år vært de største enkeltkundene innen oppdragsvirksomheten. Andre næringslivsaktører med betydelige tilskudd de siste par årene har vært Norske Shell, Siemens, Det Norske Veritas og Statkraft. Ellers har mye av oppdragsaktiviteten også vært utført for offentlige aktører som utdanningsdirektorat, fylkesmenn, fylkeskommuner, Statens Vegvesen og riksantikvaren.

Vitenskapsmuseet (VM) er den enheten ved NTNU som har størst andel oppdragsaktivitet. Rundt 60% av BOA-aktiviteten ved museet er oppdragsaktivitet. Totalt for hele NTNU er dette tallet ca 7-8%.

I 2014 var totalt oppdragsaktivitet 107 mill.kr. Prognose for 2015 tilsier en omsetning på 115-120 mill.kr.

4.6 BOA Prognose 2015

Grafen under viser utvikling på BOA-aktiviteten de siste fire årene. Siden 2011 har BOA-omsetningen i snitt økt med litt mer enn årlig pris- og lønnsvekst pr år.

Figur 2: Utvikling BOA-aktivitet siste fire år, med prognosespenn for 2015 (tall i tusen)

Prognosen for 2015 tilsier pr 1T en fortsatt vekst i BOA-aktiviteten. Som tidligere nevnt er det spesielt innenfor NFR-aktivitet at det er forventet en betydelig vekst i år. Denne utviklingen er gjennomgående for de fleste fakultet.

IVT og NT er de fakultetene som forventer den største veksten i BOA-porteføljen i år, både prosentvis og i faktiske kroner.

Oppsummert antas total BOA-omsetning i 2015 å bli i intervallet 1575-1625 mill. kr. Justert for pris- og lønnsvekst tilsier dette en aktivitetsøkning på 1-4% sammenlignet med 2014.

5. Omtale av eksterntregnskapet med tilhørende lederkommentarer

5.1 Avleggelse av tertialregnskap

Hvert tertial avlegges regnskapet til Kunnskapsdepartementet og til statsregnskapet. Regnskapet skal avlegges i henhold til de statlige regnskapsstandardene (SRS) og departementets krav til oppstilling og presentasjon.

5.2 Eksterntregnskapet

Formålet med dette kapitlet er å gi styret utfyllende kommentarer knyttet til det avlagte regnskap for 1. tertial 2015 i vedlegg 3.

Tertialregnskapet er avlagt i samsvar med de statlige regnskapsstandarder (SRS) og er utarbeidet i henhold til gjeldende krav om oppstilling og presentasjon. Regnskapet pr. 30.04.2015 gir etter Rektors mening et riktig bilde av resultatet pr.1. tertial og den økonomiske stillingen.

I det videre vises til vedlagte regnskap pr.1.tertial 2015, bestående av resultat- og balanseregnskap med tilhørende noter (note 1, 8 og 15).

Resultatregnskapet

Resultatregnskapet gir uttrykk for den økonomiske utviklingen i 2015 fram til 30.04.

Driftsinntektene er på 2 088 mill. kr pr. 30.04.2015. Inntektene har økt med 90 mill.kr. (5 %) sammenliknet med samme periode i fjor. Inntektene er spesifisert i note 1.

Tabellen nedenfor viser en forholdsmessig utvikling mellom bevilgningsinntekter og andre inntekter i 1. tertial de siste 3 år.

	2015	2014	2013
Bevilgninger	73%	75 %	72 %
Andre inntekter	27%	25 %	28 %

Tabell 1: Fordeling av inntekter pr.1. tertial de siste 3 år.

Driftskostnadene er på 2 079 mill.kr. pr. 30.04.2015. Driftskostnadene har økt totalt med 105 mill. kr. (5%) sammenliknet med samme periode i fjor, hvorav lønn og sosiale har økt med 76 mill. kr., andre driftskostnader er økt med 48 mill. kr og avskrivninger er redusert med 19 mill. kr. Tabellen nedenfor viser en forholdsmessig utvikling i driftskostnader i 1. tertial de siste 3 år.

	2015	2014	2013
Lønn og sosiale kostnader	67%	67 %	65 %
Andre driftskostnader	24%	23 %	25 %
Avskrivninger	9%	10 %	10 %

Tabell 2: Fordeling mellom ulike kostnadsgrupper pr. 1. tertial de siste 3 år

Som vi ser er det ingen vesentlig endring i den prosentvise fordelingen mellom de ulike kostnadsgrupper.

Tabellen nedenfor viser lønnskostnader og antall årsverk i 1. tertial de siste 3 år.

	2015	2014	2013
Lønnskostnader (mill.kr)	1 390	1 313	1 260
Antall årsverk	5 239	5 078	5 013

Tabell 3: Lønnskostnader og antall årsverk pr.1. tertial de siste 3 år

Antall årsverk er økt med 161 i forhold til samme periode fjor. Endringene fordeler seg noe forskjellig på de ulike stillingsgruppene. Størst endringen er innen rekrutteringsstillinger som har økt med 60,5 årsverk, hvorav 39,1 årsverk er postdoktorstillinger og 21,4 årsverk er stipendiatstillinger. Videre har undervisnings- og forskerstillinger har økt med 55 årsverk siden samme tidspunkt i fjor og ingeniørstillinger har økt med 21,6 årsverk.

Kostnadene knyttet til avskrivninger er 186 mill. kr pr 1. tertial, hvorav 116 mill. kr gjelder bygninger. Tilgang i anleggsmidler i 2015, dvs. investeringer i varige driftsmidler er 135 mill. kr. Anlegg under utførelse er økt med i perioden med 84 mill. kr. og utgjør totalt 671 mill. kr. pr 30.04.2015

Regnskapet pr. 30.04.viser et overskudd på 1,9 mill. kr (Overskuddet er fra den oppdragsfinansierte virksomheten) Overskuddet er tilført annen opptjent virksomhetskapskapital.

Balanseregnskapet

Balanseregnskapet gir uttrykk for verdien av eiendelene pr. 30.04.15 og hvordan disse er finansiert gjennom gjeld og egenkapital.

Opptjent virksomhetskapskapital tilsvarer resultat fra den oppdragsfinansierte virksomheten og utgjør 192 mill.kr, fordelt henholdsvis mellom aksjer (bundet kapital) 76 mill.kr og annen virksomhetskapskapital 116 mill.kr. Av dette er 92 mill.kr. virksomhetskapskapital ved enhetene.

Alle ubrukte midler knyttet til bevilgninger skal avsettes i balanseregnskapet som en langsiktig forpliktelse. Ubrukte midler tilknyttet bevilgninger er pr. 30.04. 328 mill. kr. Note 15 til regnskapet inneholder utfyllende informasjon om innholdet i avsetningen. Det er totalt sett en økning i avsetning på 7 mill. kr. fra 31.12.14.

Forskuddsinnbetalte midler til bidragsprosjekt, inkl. NFR, skal avsettes i balansen og inntektsføres i takt med aktiviteten. Pr. 30.04.15 er det avsatt 621 mill. kr i balansen som forskuddsinnbetalinger. Av dette utgjør innbetalte bidrag fra NFR 133 mill.kr og næringsliv/private aktører kr 115 mill.kr. Forskudd fra EU utgjør 88 mill. kr og forskudd fra statlige er på 182 mill. kr. Det ligger en forventning om at disse postene reduseres i takt med den planlagte økte aktiviteten i bidragsprosjektene.

Lederkommentarer til regnskapet

Sammen med regnskapet foreligger også utkast til lederkommentarer. Lederkommentarene er utformet i henhold til formkrav fra departementet, og de skal inneholde en vurdering institusjonens økonomiske drift i perioden. Videre skal lederkommentarene gi informasjon budsjettavvik, nivå på ubrukte bevilgninger, årets investeringer. Ledelseskomentarene skal begrenses til forhold som er av vesentlig betydning for å vurdere institusjonens regnskapsavlegg og økonomiske stilling.

Vedlegg: [Regnskap pr 1. tertial 2015](#) med tilhørende [lederkommentarer](#)